

**Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum
Concionum**

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Dominica Sanctissimæ Trinitatis. Data est mihi omnis potestas in cælo, & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Matth. 28. Argumentum. ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

com regis timuit, post adventum Spiritus sancti
vires principum casus premit. Et Divus Joannes
Cristofolomus: Apostoli, qui prius tremebant, &
famebant, post Spiritus sancti acceptionem, in
multa pericula prostrati: per ferrum, ignem, be-
nignitatem, & ad omnia calumnia se intrepidè

exposuerunt. Agedum Christiane, si hujus orbis
adversis agiteris, Spiritus sanctus te soletur, si sis
imperfectus, ipse te perficiat, si sis timidus, & de-
bilib, ipse vires & robur addat, ut intrepidè possit
congradi cum hostibus avernibus, & victoriā
obtentā, gloria in arce paradyli coronari queas.

DOMINICA
SANCTISSIMÆ TRINITATIS.

Dua est mihi omni potestas in celo, & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes bap-
tizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus
sancti. Matth. 28.

ARGUMENTUM.

Mysterium SANCTISSIMÆ TRINITATIS declaratur: & ostenditur multos crede-
re illud speculative, sed non practice, etiam ostenditur quān utilis sit
devoio erga illud.

O Bjectum, vel mysterium sic sublime,
velut est mysterium sanctissimæ Tri-
nitatis, cujus unitatem in essentia, &
Trinitatem in personis hodie sancta
Ecclesia celebrat, repetiri non potest. Si intelle-
ctus fabrico inter undas mille difficultatum nau-
fragari velit, tantummodo immenso illi oceano
se committat, & animum sumat vastum illud
pelagus essentia divinae sulcare. Inter stupores
hæreticorum meus beatus Valentinorum Præsul
hæc oratione solebat. O altissima materia! & quis
auderet pelagus tantum intrare? in hoc lacu pro-
fundissimo periculis sunt. In hoc perni A-
rius, per hoc Sabellius, Manichæus, Photinus, & in-
numerari hæretici perierunt in hoc pelago. Quis ocu-
lus aquilæ generosæ adeo sit perspicax, ut huic
Solem unum, & trinum contueatur, nec ejus ra-
dices obfuscet? ut enim ait Sapiens: Scrutator
majestatis opprimetur à gloria. Nos, qui sumus
caeci, & velut talpæ inter tenebras ignorantia
degemus, quomodo supremum illud, quod est
participium, & origo lucis contueri poterimus?
Invidiam, scribit idem Archiepiscopus, illas, & in-
cessabilis veritates fidei, quæ omnem intellectum
superant, firmissimo sensu amplecti. & inconcusis fi-
detur, id supra humanam facultatem, & supra
humanas vires est. Et sane N. quis intellectus
creatus sibi persuadeat personam generantem ef-
ficere Deum, personam generatam esse Deum, personas
operantes esse Deum, spiritatam esse Deum, nec tamè
esse divites, vel quatuor, sed unam solum Deum?
Pars I. Dominica.

Quis unam personam non habere perfectionem
relativas alterius puret, & unam tamen nec mag-
gis, nec minus esse perfectam altera? quis credat
essentiam communicari, nec tamen personas?
quis autem attributa essentia divinae immul-
tiplicatā nihilominus essentia multiplicari? om-
nia hæc tamen esse vera (quantumvis creata
mens capere non possit; quomodo id fieri possit)
fides divina docet. Impossibile est, ait Divus Am-
brosius, generationis divinae scire secretum, mens
deficit, vox silet, non mea tantum, sed etiam Ange-
lorum; tu quoque manum ori admove, scrutari
non licet superna mysteria. Unde grellus mei dis-
cursus sistens cum Apostolo exclamabo: O alti-
tudo divitiarum sapientia, & scientia Dei, quam
incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investi-
gabiles via ejus; & concludam cum Angelico, Sier-
go manus ille Apostolus, qui sanctissimam Tri-
nitatem vidit, exprimeret illam nescivit, qui no-
strum potest, quo pacto se Deus trinus, & unus, si
trinus, quomodo unus? si unus, quomodo trinus? &
quia sublimitas mysterii est ineffabilis, & incom-
prehensibilis debilitati nostri intellectus, si ego
nostræ fidei Catholice confirmandæ de veritate
adeo infallibilis, & profundi mysterii discen-
tam, & posteaquam utile sit illud insculptam
cordi gerere demonstrarem, contenti eritis; digni-
tas subjecti attentionem vestram mereatur,
interim vos silentio vestro mihi
sacrite, & ordio.

D. Ambro-
lib. 1. de fi-
de cap. 5.

Ad Rom.]
cap. 11.

D. Thom.
ibid. Au-
divi arca-
na verba
2. Cor. c. 12

PARS PRIMA.

Sumus ergo baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

1. Sto. is, qui absque repugnantia, prout credunt filii sanctae Ecclesiae, persuadere illud mysterium superfluum sit: nihiloficium ut omne periculum turbationis fidelibus tollam, & magis simplices, qui pia, & pura, verae tamen veritati adherent (si fuerit possibile) illuminem, conveniens esse, argumentando à creatis ad increata, cum doceat Apostolus: Invisibilia Dei à creatura mundi, per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur, illud mysterium declarare judico.

Ad Rom. cap. 1.

Mulci hoc profundissima arcanum objectis visibilibus declarare tentarunt: nonnulli uoum Solem cum tribus vultibus hoc Lemmate adjecto; Trinus & unus, formarunt. Alii Idem coelestem tricolorem fulvum, viridem, & purpureum his verbis additis, & hi tres Vnum sunt, exhibuerunt. Alius Jaspidem tribus coloribus pictum cum hac inscriptione unus, & tricolor, pro simbolo hujus mysterii elegit. Etiam addi poterat figura à Mathematicis dicta Trigonus aequilatero, qui ex tribus lineis aequalibus, & aequè proportionatis componitur. Et hoc mysterium tribus personis aequè perfectis constituitur. Ita perhibet Athanasius: Quales Pater, talis Filius, talis Spiritus sanctus; & sicut Trigonus est una sola figura, sic tres personae sunt unus solus Deus: Deus est Pater, Deus est Filius, Deus est Spiritus sanctus, & tamen non tres Dii, sed unus est Deus.

Inclid. ad lib. 1. de sign. 24. fol. 12. D. Athan. symb.

Idem ibid.

Kepplerus in astro. nom. optic. cap. de nat. huc fol. 6.

Tria in figura Spherica Mathematicus punctum, superficiem, & intervallum considerat: Cumque tria sint planè, centrum, superficies, & intervallum, ita tamen unum sunt, ut nullum ne cogitatio quidem abesse possit, quia totum destruitur, & tamen est una figura: sic in hoc mysterio sunt tres personae, & unus solus Deus. Oculos, & intellectum in sphaeram Solis, qui in sua unitate continet lucem, radium, & calorem, è quibus splendor generatur à luce, & calor ab utroque, conjicere. Hinc Theologizans dixit Divus

D. Athan. Tom. 2. in substantiis, ita & unus Deus tribus personis: typus quasi 9. 4.

Quemadmodum Sol constat tribus personis: Spiritus sanctus est lumen. In Sole orbis, radius, & lumen, non dicimus tres Soles, sed unum: similiter in Deo Pater, Filius, & Spiritus sanctus, unus Deus, non tres.

3. Sed cur mente indagamus argumenta ex-

trinseca, si in anima nostra ad vivum exhibetur illa est una, & tamen tres potentias, memoriam, intellectum, ac voluntatem continet. Memoria Pater, intellectus Filius, voluntas Spiritus sanctus designatur. Et sicut à memoria nostra intellectus, & ab utraque voluntas, sic à Patre generatur Filius, & ab utroque Spiritus sanctus procedit. Anima autem est gignens Columna, & sentis divinam essentiam, quia sicut in ipsis sunt haec tria, memoria, intelligentia, & voluntas, ita in una divina essentia sunt tres personae. Memoria autem repraesentat Patrem; intelligentia Filium, voluntas vero Spiritum sanctum: nam sicut à Patre habet esse Filius, ita à Patre, & à Filio Spiritus sanctus; sic à memoria habet esse intelligentia, & ab utraque habet esse voluntas.

4. Etiam Antiqui Philosophi, & inter illas particulariter Trismegistus aliquoties impetio, & ac in consulo cognitionem nostri Dei vult auctoris naturae attigisse videtur. Hinc scripsit reliquit: Erat lumen intellectuale & erat sensus mens mentis luminosa, & nihil aliud erat, quod korum unius, & spiritum omnia continent. Erant haec non Deus, non Angelus, non substantia aliqua omnium enim Dominus, & Pater, & Deus, & omnia sub ipso, & in ipso sunt. Et adeo fuit vocatus Trismegistus, hoc est Ter maximus, quia ut ait Trugillus de Trinitate eisdem supra dictis unum lumen. Et in tractatu de verbo perfecto hoc vocat confusè sic scriptum. Monas genui Monadem, & se reflexa produxit ardorem, & Monadem generatam. Per Monadem Patrem, per Monadem generatam Filium, per verba & in se reflexa produxit ardorem Spiritum sanctum, qui sub imperio dardoris, & foci in scriptura exhibetur, & admodum voluisse videtur. Haec verba considerans Archipræsul Valentinus dixit Quis amplius de Trinitate diceret Augustinus. Poterò quia homines enati tegetimi in suo gradu putæ, ac simplici veritate indagandæ intelligentissimi, non tantum lumen solus intellectus, sed potius aliquo instinctu suspensus ductos Trismegistum, & alios Philosophos potuit sic illud mysterium penetrare affirmarim. & a puramur, subdit idem Beatus, est solo lumen naturali hac attigisse, & non potius insuetis quædam divino hac sanxisse, quia veri boni erant, & hinc perquirenda veritatis intentum, sicut hystoria multa majora dixerunt lumine quasi Propheciae.

Pythagorici, ac si voluissent deorare unum Deum in tribus personis; unum Deum solent adorabant, sed tribus modis adoratione, oblationibus, laudibus eum colebant. Pythagorici præcipue

Trinitatem celebrant unum solum Deum sub triplici nomine scilicet adorationis, oblationis, & honoris laudis. Sic dicitur Plato Trinitatem in divinis, quoniam primum personam Patrem, secundam Filium, & Verbum, tertiam spiritum, & animam vocat. Et signavit quod Pater per Verbum mundum produxit, & per Spiritum omnia vivificat. Et sic ait Philosophus In finem divino magis magis gradus, ait Divus Thomas Villanovanus, hanc cognitionem habuisse verum est. Et confirmat, ut quod de Platone diximus, scripsit. Verum solum Deum, omnium creatorum, quo etiam necio quo instinctu posuit primum Trinitatem, scilicet ipsum per se esse id est spiritum, & ipsum Verbum, sive Filium Dei, sive motum, sive mundum exemplarem, & idealem, & hanc hanc animam mundi. Intellexit forsitan Spiritum sanctum, quia sicut anima vivificat, sic illius vivificare populum est.

quia verbum singulare homini plurali connectit. Imò potius Bara El, vel Elboa, hoc est creatorum dei dicere debet. Ego factum Chronologum demonstrare voluisse ad hoc opus ad extra tres divinas personas concurrere, & esse unum solum Deum, credo. Uolentem expressit per verbum singulare, Bara, creavit, Trinitatem unum personatum per plurale Eloyim: & hanc tulle intentionem Moysis Pater Pelbartus nobis suadet; Moyses in capite libri tres commemorat, scilicet Deum significatorem Patrem, & principium significatorem filium, & Spiritum sanctum. Et quod haec persona sunt unum in essentia dicit: creavit in singulari. Hinc etiam adhibetur Thomas Tugillo. Cum enim legimus, in principio creavit Deus caelum, & terram, pro Deo Habi est nomen non singularis, neque dualis numeri, sed pluralis. Elohim, cui tamen additur verbum singularis numeri, Bara, id est creavit, ut intelligamus pluralitatem personarum, unius tamen naturae, & essentiae. Et ut adversarii magis convincerentur, Moyses informatione hominis hanc doctrinam stabilivit: Faciamus hominem ad imaginem, & similitudinem nostram. Illoque creato ait: Ad imaginem Dei creavit illum: ubi Hebraeus habet, Vaibra elohim Eeh haadam bezalmo. Sed quomodo concordet pluralis, faciamus, cum singulari ad imaginem creavit illum: hoc mysterium sacratissimum non melius, quam faciamus, quo denotatur Trinitas personarum, & singulari creavit, quo essentia unitas exprimi potuit.

Pelbart. ser. 1. de Trid.

Theo. de rugillo. in f. 8. S. Trin. fol. 243. n. 20

Gen. c. 2.

Apud Lippem in Cat.

D. Aug. ad lit.

Ingeniorum Aquila magnus Pater Augustinus verum solum verborum Moysis penetravit: Cur autem nunc dicitur ad imaginem Dei, cum superius dictum sit ad imaginem nostram: significat quod non id agat illa pluralitas personarum, ut plures Deos, vel dicamus, vel credamus; vel intelligamus sed Patrem Filium, & Spiritum sanctum propter quam Trinitatem dictum est ad imaginem nostram, unum accipiamus Deum, propter quod dictum est ad imaginem Dei. Vera tamen est doctrina Gerardii, quod per imaginem, qua est in anima nostra, non potest demonstrari aliquo modo Trinitas divina unum personarum, quamvis possit induci ad significationem, & aliquo modo declarari imperfecte tamen.

Gerard. Senen. in 1. sent. d. 3. q. 4. art. 4. f. 198. col. 1.

7. Magno Patriarchae Abtahe tres Angeli Paradysi comparuerunt, & quia eos viatores censuit, obviam eis processit, eos invitavit, hospitium obtulit, eos maximam cum charitate excipiendos allegans. Sed dum radios divinitatis in eorum vultibus emicantes conspexit, humi se prostravit, manus composuit, & vultu demisso, referente

Gen. c. 18. resp. 31. Noctur. quinquag.

scriptura, Tres vidit, & unum adoravit. Siste & Abraham, si sint tres, cur tantum unum adoras? aut omnes, aut nullum venerat, quia reliquis displicebis. Ah, ait Abraham vos non capitis mysterium, venerando unum venerat tres, quia hi tres unum sunt, & unus sunt tres. In his tribus Angelis Trinitatem personarum, & unitatem essentiae contemplor. Sic docet sanctus Augustinus sacrae Theologiae Pater, Abraham tribus occurrit, & unum adoravit; trinitas unitas, una Trinitas, in hoc, quod tres vidit, Trinitatem personarum intellexit, quod autem quasi unum adoravit, unum Deum in tribus personis esse cognovit.

Deut. c. 61

8. In Deuteronomio legitur, Deus Deus noster, Deus unus est. Hic mysteriosè ter in vocatur Deus, non quod tres sint Dii, sed quod tres personae, quarum qualibet est Deus; Potèd, ut unum tantum esse Deum demonstrat, subdit: Deus unus est. Quia ter, & aeterna relatione ipseus Dei nomen ponitur, Deum trinum, & unum esse propheta Moyses indicare voluit, quod litera pland insinuat, ubi Cabalistarum Princeps Rabbi Simeon Benloban, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum explicat insinuat.

Psal. 66.

Magnus Vates Israelis verbis Deuteronomii velut Echo respondere mihi videretur. Benedicat nos Deus, Deus noster, Benedicat nos Deus. Benedicat nos Deus. En primam personam, Deus noster, en secundam, quae assumendo naturam humanam facta est nostra. Benedicat nos Deus, en tertiam. Et ut sciamus non esse plures Deos, sed unum subdit: Et metuunt eum, & non eos in singulari, nec in plurali quia est unicus tantum Deus.

Remigius Antisiodorensis

Benedicat, id est multiplicet nos Deus Pater, benedicat nos Deus Filius, benedicat nos Deus Spiritus & sic multiplicet, ut tandem metuant eum omnes fines terrae, ut tota terra creatorem colat, non creaturam. Hec Cardinalis Bellarminus concludit. Porro trina illa repetitio nominis Dei, quae in hoc versiculo habetur, quatuor afflicti Prophetæ significat, tamem insinuat etiam mysterium sanctissime Trinitatis.

9. Itaque

Propheta annos Angelos caeli ante thronum Dei suavissimam componentes musicam, & triplicatis laudibus laudatis, Sanctus, Sanctus, Sanctus, concinentes audivit: teste Petro Galatino Rabbi Simeon per haec verba tres divinas personas intelligit: Sanctus hic, est Pater, sanctus hic, est Filius; sanctus hic, est Spiritus sanctus. Sic Andreas Cretenensis: Per sanctitatis nomen terito repetitum, in unitate, quae in tribus hypostasis ex aquo

10. Apoc.

substitit, laudam deserunt. Sed cur multipliciter lectes

subdunt Dominus Deus Sabaoth, & non Dominus? docere voluerunt esse tantum unum Deum. Sic Remigius Antisiodorensis: Dicitur ter in nomine Domini, ut ostendatur omnipotentem Dominum in personis Trinitatem habere, & unitatem in substantia.

10. Sed annon auditis, quod ispletem Christus oraculum veritatis suos discipulos hoc beato sanctum mysterium docet dicens: Eritis ergo baptizantes in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: dicit in nomine non in nominibus. Quia quantum vis sint plures personae, sunt tamen unus Deus. Audite D. Hieronymum: unus est Dominus, & unus est Deus, quia Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, una divinitas est; Propterea, & in Filio dicitur, quia similiter in Patre, & in Spiritu, & in Spiritum sanctum, baptizantur, ter meritorum Trinitati unum operatur sacramentum: & in baptizantur in nominibus Patris, Filii, & Spiritus sancti, sed in uno nomine; quod intelligitur Deus. Et D. Cyrillus Hierosolymitanus subdit: Trinitas enim Dei unigenitus apertè dicitur Apollonius omnes igitur docere: spes nostra est in Patre, & in Filio, & Spiritu sancto, non tres Deos annuntiantes obmutescant enim Marcionista.

11. Ad majus robur nostrae fidei id quod Gregorius Tuonenfis, & Cardinalis Baronius scriptis consignarunt de lite inter Catholicum, & Arianum oborta, & postea prodigio decisa in memoriam, Auditores revocate. Arianus negavit sanctissimam Trinitatem oppugnabat, Catholicus intrepidus illam defendebat, & comburebat. Sed videas Arianum perfidiam non posse superant doctrinam, experientiam illam debellat: contumacia, aut Catholicus apponitur plenum aequa bullicente, inque annulus succiatur, & qui nolebat illa sus ab aqua a vulum extrahet, a parte ejus victoria stet, & hitem vicile dicitur. Arianus pacis placuit, & in foro innocentiæ spectare contentus experientiam rem rumpit, sed quia Rex Catholicus, qui rem proposuit, primus esse debuit, vidensquam bulliendo existerem, nonnulli animam despondere videbatur. Hicinchus Diaconus val adit, & nudato brachio aquae immergit, & annulum illa sus omnibus stupentibus extrahit. Porrum hoc actu actonitus, & confusus Arianus, & biidem obvolutum sperans, audent manum immisit, sed per veritatis lux parva non defuit, nam injeclta manu protinus sique ad ipsa effugit, inter nos: omnis caro liqua facta defuit. Et sic, in terreatio suem habuit. Hoc miraculo veritate sua sublimis mysterii Deus testatam voluit.

16. Quidquid haecenus dixi superfluum credo, quia non facio verba ad Sabellianos, Arianos, vel Hebraeos, sed ad Christianos, quia non solum hoc, sed & alia mysteria, fidei Catholicae firmiter credunt. Verum ego, dupliciter posse credi, semel speculative actu intellectus, secundo practice bonis nempe operationibus replico. Intellectu Patrem aeternum esse omnipotentem credimus; & tamen multi continuo eum offendendo, ac si potire non possent, impie eum negant. O quam caput esset, & timeret offendere Principem, qui certo scit confessioni non deferam poenam. si ergo credis, quod Deus sit omnipotens, cur non mittis euitores, cur non emendas culpas? annon vides ejus te non posse effugere manus? credis speculative, & sapientiam filii confiteris, sed ex operibus tuis te hoc negare deduco. Dum tot patres seclera, ad minus implicite eum esse caecum, nec videre, cum esse ignorantem, nescire quid facias, vel quales sint tuae inordinate cogitationes altimas. Ergo dum ab actionibus Christiano indignis non abstinens, eum esse caecum ignorantem, qui te non videt, & qui tua seclera non cernit iudicas. Credis bonitatem Spiritus S., sed actiones tuas, dum vita tua est dissoluta, voluntas depravata, opera malitiosa, arguunt quod eam inficeris. Videris bonitatem Spiritus paraclyti abominari, & malitiam diabolicam te imitatorum ostendis. Hinc te de eorum esse numero, de quibus ait Apostolus. *Confitentur se nosse Deum, facti autem negant eum sicut abominati, & increduli. Et ad orationem bonum reprobi. Verificatur.*

17. Sunt, qui subtilitate ingenii plusquam oportet speculari volunt, forsitan id, quod meus Pater sanctus Augustinus dixit, ignorant: Nihil difficile quaeritur, nulli periculosus erratur. Hinc evenit, ut temeritas eorum in quendam scopulum eos pelat. *Notis, ait Beatus Valentinus praeful, mortales secretum hoc scrutari mysterium, hoc nolite sapere, nolite intelligere, audite audientes. Et solum credite, non hoc vobis praedare ad salutem, credere enim pietatis est, velle sapere temeritatis. Ergo amate Trinitatem, voluntate, corde eam veneramini, ut illud comidam, quod altera parte mei discursus enarrabo, reportare possitis. Interim quieto.*

PARS ALTERA.

18. Devotio erga sanctissimam Trinitatem, & insculptam illam cordi gerere, quam sit fidelibus proficuum ex figuris, quibus in scriptura adumbratur, deducere poterimus. Populus Israeliticus in Aegypto manceps erat; Deus Moyses & Aaron ad Pharaonem ablegat, ut ei significet, quatenus populum illum libertate donet, quam cum obsti-

natus Rex negaret, divina Majestatem ostendit, ut ad desertum Deo sibi lituram se conferret. *liberavit Deum Hebraeorum vocavit nos, ut in via trinum dicitur in solitudine. Et sacrificium Domino Deo nostro, ne forte accidas nos peris, per gladius. An morte violenta pellis, vel ferri occubent, nisi prius sacrificet, & tus dies in aeternum insumant? cur hac poena in vorant, nisi per tres dies iter agant? annon se magis promissum erubere, si unum, vel duos dies impenderent, annos si sacrificium Deo gratius foret, aut dicitur illud. Numerus ternarius horum dierum figura est unum personarum, ait sanctus P. Augustinus; docere itaque voluit Spiritus S. quemlibet, qui in nomine hujus vite devotus fuerit sanctissimae Trinitati, eum ab omni malo, & ad veritatem, quae ei obvia re possit, securum fore. *Tres dies non incogitavimus dicere Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, & hi tres unus dies est, & Spiritus sanctus est, & hi tres unus dies, quia ergo memum si hoc sacrificium mysterium dicitur, non non personarum Patrem enim sine Filio, vel utrumque, sine Spiritu S. predicare, gladium, & pestem tanquam si erroribus panas meretur. Hic numerus ternarius semper omen futurae felicitatis fuit.**

19. Ab Abrahamo rei veritatem flagitiosam. Deus ei, ad montem Moria se constitit, ubi, quod suum charissimum Isaac innolet, praecipit. *Abraham tuum quem diligis Isaac, & offer illum mihi in holocaustum, super unum montem, quem monstra, vobis tibi S. lenex abiq; mora iusta divinae voluntatis excuturus ad montem pergit. & ut ad pedem ejus appulit servos sic affatur. *Exspectate hic cum asino, Ego autem, & puer illic in quo praeparatis, postquam adoraverimus revertemur ad vos. Quo fundamento motus Abraham, paulisper praestolentur, ferris jubet, & se quatuordecim Isaac revertendum ajat, scire vellem. Quomodo redeat, si filii propriis manibus sacrificare debebat? quot diebus iter egerit, dum haec dixit observare. Die autem tertio elevavit oculos vidit locum praeconium. Dum tertium attingit diem, in quantum facta secum tacitus ait, hi tres dies stellae felices augurium sunt, necem non minuantur, sed vitam spontent. Omnia, verba sunt Chrylologi, dicit Dei filio, & tres servunt mysterio. Egregie hoc Pater Pontificis radientis allereus, ubique, vel umbra sanctissimae Trinitatis est; ibi omnes actiones esse figuratas, & felicem habere exitum explanat. *Per dicitur diviniissimi ternarii adumbrat mysterium, iam non casum, non mortem Isaac cogit ad Abraham, sed ad illum incipit significari quasi ad unum, & casu libe-***

Ad Titum cap. 1.
August. a. p. 1. B. Th. a. VII. con. 2. de Trin.
B. Thom. a. VII. con. 2. de Trin.

nam. Si ergo figura vitæ augurium fuit Abrahama, quid Christiano non erit figuratum?
 10. Et quia modo de numero ternario dierum agimus, ego felicem etiam cursum hujus mei discipulis augurans tertiam considerationem istudem diebus addere volo. Magnus filius Dei de sua sanctissima humanitate, quæ templum erat Spiritus Sancti dissentens, his Hebræos est allocutus. *Beatus templum hoc. Et in triduo excitabo illud.* Et non quod loquatur de templo materiali à Salomone edificato, expresse Evangelium declarat; illa autem dicebat de templo corporis sui. Si Deus temporis non subiciatur, cur vult resurrexerit non præcatur. Si dicatis, quod si subito à morte fuisset resuscitatus, Hebræos potuisse credere eum verè non fuisse extinctum, sed mortuo similem, ego eum post secundum, quartum, vel quintum diem potuisse resurgere oppono. Non: *In triduo excitabo illud.* Tres dies tres personas designabant; ab his ergo Christus omne nostrum bonum, resurrectionem à morte peccati ad vitam gratiæ, emersionem ab afflictionibus ad statum gloriosum dependere, ostendere voluit. Conceptus est sancti Spiritus. Poterat in momento, in situ oculi, omnia fieri, sed ob mysterium Trinitatis intra triduum hostem gratia legavit, non quod impotens esset eos (nimirum tres dies) agere, quæ oportebat, sed ut mysterium ostenderetur divinitatis: propterea *Et in tribus moris de fructu est. Et draco devoratus est. Et peccatum delatum.* Intra triduum est, coelitus, et terra, et mare constituta sunt, ut etiam in eo Trinitatis demonstraretur mysterium, et tridua resurrexerunt, et propitiationis humane fructus, commemorantur.
 21. Non sunt adeo tenebræ infensæ luci, quantum Daemon hunc numerum ternarium sanctissimæ Trinitatis symbolum averfat; Hinc animus illi tollit, elationem ejus deprimat, vires debilitat, ne offendere possit. In obtinatum Pharaonem, ut populum Israeliticum libertati restitueret Deus per Moysen, et Aaronem varia supplicia derivavit. Florum primum fuit, dum percussit aquam fluminis, quæ versa est in sanguinem, sic ut Ægyptios suis necaret. Et non poterant Ægyptii libere aquam fluminis, Magi Pharaonis, ut hanc transformationem non fieri virtute divina, sed fuisse naturalem ostenderent, suis incantationibus, et arte Dæmonicâ idem præstarent. *Feceunt similiter malefici in Ægyptiorum incantationibus suis.* Deus è virga Aaronis secundum potam prodire voluit. *Et intendit Aaron*

manum suam super aquas Ægypti, et ascenderunt rana, tam ubertim ut terram operirent, sed ne Pharaon libertatem populo daret, Magi ut virtute humanâ hæc parata ostenderent, rursus similes fecerunt; *Feceunt autem et malefici per incantationes suas similitur.* Dei jussu Aaron ad tertiam plagam Siniphum pergit, virga pulverem terræ percussit, et illico exercitus comparuit, qui sibilantes tubis Ægyptios ad certamen allicere videbantur, et dein hastis unguium acerbè eos lanciabant. Hic Ægypti magis cecidit animus, nec incantationibus suis è terra Cinifes producere eis fuit possibile. *Feceuntque similitur malefici incantationibus suis, ut educerent Scinphes, et non potuerunt.*

Hic scire velim, si magi ope diabolicâ, vel potius diabolus, aquam in linguam convertit, et applicanda à viva passivis ex putri matriâ rana produxit; cur non potest generare Sciniphes animalia multo majora? Propterea Moyses, et Aaron non prodigia puniendis Ægyptiis parantur, urpote generando muscas, occidendo animalia, producendo pulverem, qui lapsus super carnes hominum eas ulcerabat, tonitruum, grandinem, fulgura, ignes, locustas, tenebras profereudo, nec tamen magos suis incantationibus hæc attentasse legimus. Cur ergo non dicitur, *Feceunt similitur?* sed potius, *non potuerunt.* Quis vires diabolus ademit? Strabo Sciniphes fuisse tertium prodigium, quod plebendo Pharaoni Aaron paravit, Responder. Hic numerus diabolo potentiam tulit, per hunc incantationes magicæ linguâ suâ virtute delituta sunt. *Notandum quia tertio signo vincti sunt magi, quia omnis perfridia, et mundana sapientia, vel Philosophia fide Trinitatis vincitur.* Et quis Christianum devotum sanctissimæ Trinitati, eamque suo cordi insculptam perentem damoate audeat? Incantationes, maleficia, præstigia maleficorum ei nocere non poterunt, imò ipsi demones robur perdunt, et confusi remanebant. *Omnis perfridia vincitur fide Trinitatis.*

22. Incredibile quid edicam, Hebræi fidei Christianæ hostes, et huic sacrosancto mysterio fidem negantes, ad minus bis qualibet die verba illa Deuteronomii: *Deus, Deus moyses, Deus unus est.* In quibus hoc arcana divini summi Trinitatis personarum, et unitatis essentia continet diximus, profertur, et dum quolibet mane reverentiâ tummâ illa proferunt, illo die nil sinistra obvertitur.

Strabo
 pud Ioan.
 Haye in
 Exod. c. 8.
 v. 19. n.
 97.

Deut. 6.
 et ad Hebræos in 1.
 Marcho 16.
 C. Mes.
 messi.
 ab

Handwritten notes in the right margin, including the word "diabolus" and other illegible characters.

ab omnimodo se fore liberos estimant. Id relatione A dei nati Fini habemus. Tenetur singulis diebus saltem bis laqueum dicitur ore quilibet gel in lud. Iudaeorum dicitur: et profertur, in cuius recta mentis, vocis, prolationis beatitudinem consistere volunt, unde singulis diebus, sui quibuscumque, matutinis laudibus dicunt. Beati nos qui quotidie mane, et vespere bis surgimus dicentes, Deus, Deus noster, Deus unus est. Si ergo Hebraei virtute mysterii ab his non crediti, sed & in se eutos credunt, quanto magis Christianus se saluum, & liberum, qui illud credit, reveretur, & adoratur, censere potest.

26. Patriarcha Jacob, dum filios suos bene precaturus coram se huius iustitiae, morti vicinus erat, Iosepho benedicturus prius ad veritatem & infortuniam ab eo tolerata veluti persecutionem a fratribus, venditionem Israelitis, accusationem ab illa foemina, carcerem Aegypti ei in memoriam revocavit. Sed in forti arcus ejus, & dissolutus sunt vincula brachiorum. Et manus illius per manus potentis Iacob. Et quod sanctus senex his verbis calamitates recentissimas intelligat Perentius, & Abulensis restantur. Sed hic observandum pro verbo (potentis) in Hebraeo haberi *Albir*, quod nunc ex nominibus Dei, in quo tres litterae concurunt. *Alph, Hech, Resch*, quae litterae sunt primae in nominibus sanctissimae Trinitatis, *Ab, Ben, Ruah*, hoc est Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Jacob ergo filium suum Ioseph liberatarum per manus potentis, hoc est Dei Trini, & unius affirmat. Sed quae de causa, eodem agitur de libertate sancti innocenti, interponitur nomen Trinitatem denotans: quid dicam nescio, nisi quod in tanta estimations ut iustus oppressus contumelias, & afflictus, quod sanctissima Trinitas in eo liberando laboret. Et quomodo Christiani, si fuerint ei devoti ab omnibus miseriis, carceribus, per manus potentis, id est Sanctissimae Trinitatis, excipiantur.

24. Hinc dixit Christus. In ore duorum, vel trium stat omne verbum. Quod sic explicat S. P. Augustinus: si duo contra te testes falsi stent, tunc, In ore trium stat omne omne verbum. Hoc est in tribus divinis personis defendentis. Hoc castus, & innocenti Susanna a duobus falsis testibus accusata contigit, statit verbum in ore trium; tres divinae personae per Danielem eam defendendo officium Advocati egerunt. Per hoc, ait Divus P. Augustinus, mysterium Trinitatis commendatum est: vis habere bonam causam? habeto duos. vel tres testes, Patrem, & Filium, & Spiritum S. Denique quando Susanna casta summa, solisque conjux, duobus falsis testibus urgebatur,

Trinitatis illi occultis suffragabatur, illa Trinitas de occulto unum testem Danielem occurrerit, & hinc convicit.

25. Tres illi pueri dum adorationem flammis negarunt, flammis illius fornacis a Rege Babiloniae in se huius sunt, sed ignis pro eo, quod constantiter, ventali fluxus eos refrigerantis vicissim irit, & his Angelus se junxit. Et excessus flammis ignis de fornace, & fecit medium fornacis, quod ventum voris flammis, & non tenuit eis communitatem. D. Zeno caulam alligat, quod format, & Beatissimam Trinitatem representat. Sacramenta Trinitatis, cum potentis elementis, natura est, qui pater abatur incendio extinguit, emittens ventos in se. Gujusdam Regalium in valitudine laborabit, & a medicis desperata proclamabatur, lucipiebat mori. Pater Salvator adit, rogans, ut priusquam filius vita fuisset, ad domum suam se comiteret, filioque laetare reddere dignetur. Defensio priusquam moraretur filius meus. Christus eius fidem tenens, ab illa jam gratiam concessit, ait, vade, filius tuus vivit. Consolatur a vitiis, sevis sit obvis, quilibet nuncium referunt jam filium bene valere. Quertit, in qua hora velis haberi. Respondent, vixi hora septima reliquit eam foris. Non est curam a magna mysterio, quod filium Regis Evangelium narrat septima hora ab infirmitate dimissum, & Henticus. Numerus septenarius, & quatuordecim qui significat quatuor elementa, & terram, & aquam, & aerem, & ignem, & quatuordecim personarum est symbolum coelestium. Et enim compositus ex ternario, & quatuordecim, namque in ternario significat unum sanctum Trinitatis. Servator quam proficiat devotio, vel in vocatio sanctissimae Trinitatis sic docere voluit. Dum ergo septima hora filius Regis sanatus est, quatuordecim personarum totus homo consequitur, dum creatura creatorem suum agnovit, & eique se digna humilitate, ac servitute subdidit.

27. Ita, perhibente Pelbarto, qui dum se feram sanctissimae Trinitatis declarat, manibus diaboli se surripuit. Ego sum servus sanctissimae Trinitatis, & demones fugierunt. Ac D. Joan. Darius Constantiam depopulata, & depopulata, dum haec verba ab Angelo colata tres personas designantia. S. Deus, sanctus, sanctus, sanctus immortalis, miserere nobis, illico discipulis commemorat. Et quia hoc mysterium ineffabile ab intellectu capi non potest, voluntate illud adoremus, corde illud adoremus, & cum beatis, & sanctis Patris, Filii, & Spiritus S. abito.

Gen. c. 49.
Perentius
Prophe.
20. de lo.
sep. h. in Be.
negie. Pa.
riarch. f.
8. n. 160.
Abulens. c.
49. in Gen.
9. s. fol.
746 col. 1.
lu. K.
10. Hage in
cap. 13.
Gen. n.
29. 49. 3.
Danie.
c. 12.
S. Aug. ep.
96. in lo.
cap. 2.

Trinitatis illi occultis suffragabatur, illa Trinitas de occulto unum testem Danielem occurrerit, & hinc convicit.

25. Tres illi pueri dum adorationem flammis negarunt, flammis illius fornacis a Rege Babiloniae in se huius sunt, sed ignis pro eo, quod constantiter, ventali fluxus eos refrigerantis vicissim irit, & his Angelus se junxit. Et excessus flammis ignis de fornace, & fecit medium fornacis, quod ventum voris flammis, & non tenuit eis communitatem. D. Zeno caulam alligat, quod format, & Beatissimam Trinitatem representat. Sacramenta Trinitatis, cum potentis elementis, natura est, qui pater abatur incendio extinguit, emittens ventos in se. Gujusdam Regalium in valitudine laborabit, & a medicis desperata proclamabatur, lucipiebat mori. Pater Salvator adit, rogans, ut priusquam filius vita fuisset, ad domum suam se comiteret, filioque laetare reddere dignetur. Defensio priusquam moraretur filius meus. Christus eius fidem tenens, ab illa jam gratiam concessit, ait, vade, filius tuus vivit. Consolatur a vitiis, sevis sit obvis, quilibet nuncium referunt jam filium bene valere. Quertit, in qua hora velis haberi. Respondent, vixi hora septima reliquit eam foris. Non est curam a magna mysterio, quod filium Regis Evangelium narrat septima hora ab infirmitate dimissum, & Henticus. Numerus septenarius, & quatuordecim qui significat quatuor elementa, & terram, & aquam, & aerem, & ignem, & quatuordecim personarum est symbolum coelestium. Et enim compositus ex ternario, & quatuordecim, namque in ternario significat unum sanctum Trinitatis. Servator quam proficiat devotio, vel in vocatio sanctissimae Trinitatis sic docere voluit. Dum ergo septima hora filius Regis sanatus est, quatuordecim personarum totus homo consequitur, dum creatura creatorem suum agnovit, & eique se digna humilitate, ac servitute subdidit.

27. Ita, perhibente Pelbarto, qui dum se feram sanctissimae Trinitatis declarat, manibus diaboli se surripuit. Ego sum servus sanctissimae Trinitatis, & demones fugierunt. Ac D. Joan. Darius Constantiam depopulata, & depopulata, dum haec verba ab Angelo colata tres personas designantia. S. Deus, sanctus, sanctus, sanctus immortalis, miserere nobis, illico discipulis commemorat. Et quia hoc mysterium ineffabile ab intellectu capi non potest, voluntate illud adoremus, corde illud adoremus, & cum beatis, & sanctis Patris, Filii, & Spiritus S. abito.